

110 LET
v mestni lasti

POLLETNO POSLOVNO POROČILO 2015

JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

Odgovorna oseba:

direktorica, Mateja Avbelj Valentan, mag.

Julij, 2015

KAZALO

1. UVOD.....	3
2. PROGRAM IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE	4
2.1. Realizacija programskih enot v okviru potrjenega programa dela od 1. 1. do 30. 6. 2015.....	4
2.1.1. Glasbeni program	4
2.1.2. Likovno-galerijski program.....	6
2.1.3. Uprizoritveni program.....	8
2.1.4. Izobraževalni program.....	8
2.1.5. Tradicionalni dogodki	11
2.1.6. Film	14
2.1.7. Muzejsko-razstavni program.....	14
2.2. Ocena realizacije programa dela, ki bo realiziran v obdobju od 1. 7. do 31. 12. 2015	17
2.2.1. Glasbeni program	17
2.2.2. Likovno-galerijski program.....	17
2.2.3. Uprizoritveni program.....	18
2.2.4. Izobraževalni program.....	18
2.2.5. Tradicionalni dogodki	19
2.2.6. Film	19
2.2.7. Muzejsko-razstavni program	20
2.3. Opredelitev nerealiziranih programskih enot v obdobju od 1. 1. 2015 do 30. 6. 2015	21
2.3.1. Program javnega zavoda po programskih enotah.....	21
2.3.2. Število programskih enot potrjenega programa dela	21
2.3.3. Število realiziranih programskih enot v obdobju od 1. 1. 2015 do 30. 6. 2015	21
2.3.4. Število načrtovanih programskih enot v obdobju od 1. 7. 2015 do 31. 12. 2015.....	22
2.3.5. Število obiskovalcev, medijskih objav in oglaševanje programskih vsebin.....	22
2.4. Javni prevoz potnikov po tirni vzpenjači	23
3. PROGRAM IZVAJANJA TRŽNE DEJAVNOSTI	24
3.1. Turistična dejavnost	24
3.2. Oddajanje dvoran in drugih nepremičnin.....	26
3.3. Grajska trgovina.....	27
4. OBRATOVANJE IN TEKOČE VZDRŽEVANJE	28
5. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME	29
5.1. Investicije	29
5.2. Investicijsko vzdrževanje.....	29
5.3. Nakup opreme.....	29
6. ANALIZA KADROVANJA.....	30
7. REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA V OBDOBJU OD 01. 01. 2015 DO 30. 06. 2015	32
7.1. Obrazložitev izkaza prihodkov in odhodkov.....	32
7.1.1. Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v obdobju od 1.1.2015 do 30.6.2015.....	32
7.1.2. Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v obdobju od 1.1.2015 do 30.6.2015.....	34
7.2. Obrazložitev izkaza prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka od 1.1. do 30.6.2015.....	36
7.2.1 Sredstva na računih	36
7.2.2 Odprte terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev na dan 30.6.2015.....	36

1. UVOD

Ljubljanski grad je letos v prvih šestih mesecih obiskalo že skoraj pol milijona obiskovalcev, natančneje 487.437, kar je približno 43.000 več kot v enakem obdobju lani, zato si lahko obetamo, da bodo števci prehodov že tretje leto zapored zaznali več kot milijon obiskovalcev na leto. V prvi polovici leta smo zabeležili 13,93-odstotno povečanje števila potnikov na tirni vzpenjači glede na leto prej; do konca junija smo prepeljali 134.615 potnikov.

Konec junija je minilo pet let od postavitve stalne razstave Slovenska zgodovina, ki si jo je v tem obdobju ogledalo že več kot 275.000 obiskovalcev. Od konca maja 2015 je grad bogatejši za še eno stalno postavitev – Lutkovni muzej; novo domovanje za slovenske lutke si je v prvem mesecu ogledalo okoli 4000 obiskovalcev. Za domače in tuje obiskovalce je od konca aprila odprta grajska trgovina Doživetja za domov, ki ponuja unikatni, skrbno izbrani darilni program, povezan z grajskimi doživetji, dogodki ter zgodbami.

Še pred glavno turistično sezono smo za domače in tuje obiskovalce uvedli nekaj novosti: na raziskovanje zgodovine Ljubljanskega gradu se je mogoče odpraviti tudi z avdiovodniki. Posamezniki in skupine s pomočjo avdiovodnika na trinajstih točkah po gradu spoznavajo grajsko preteklost in številne zgodbe ter posameznike, ki so usodno vplivali na razvoj simbola slovenske prestolnice. Avdiovođenje je na voljo v slovenskem, angleškem, nemškem, italijanskem, francoskem, španskem, ruskem in hrvaškem jeziku.

Dobro leto je minilo, odkar smo 1. aprila 2014 organizirali premierni vodeni ogled po Ljubljanskem gradu **Časovni stroj** – od Emone do mestnega simbola. Od takrat pa do 30. junija letos smo v okviru rednih ter vnaprej napovedanih terminov izvedli 777 vodstev tega zanimivega popotovanja skozi bogato grajsko zgodovino, ki se ga je udeležilo skupaj 7568 oseb. Vodeni ogledi z grajskim vodnikom in kostumirani liki so doslej potekali v slovenskem ter angleškem jeziku; po novem pa je vodenje, s pomočjo avdiovodnikov, mogoče spremljati še v šestih tujih jezikih: nemškem, italijanskem, francoskem, španskem, ruskem in hrvaškem.

Konec aprila letos smo prenovili spletno mesto www.ljubljanskigrad.si. Zasnovali smo ga kot sodobno spletno mesto, ki združuje preteklost, sedanost in prihodnost. Na spletnem mestu je zaživela tudi e-trgovina, prek katere je, poleg vstopnic za prireditve, mogoče kupiti tudi vse vrste turističnih vstopnic in vozovnic za vzpenjačo.

2. PROGRAM IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE

2.1. Realizacija programskih enot v okviru potrjenega programa dela javnega zavoda v obdobju od 1. 1. 2015 do 30. 6. 2015

2.1.1. Glasbeni program

Eden izmed dolgoročnih ciljev je, da Ljubljanski grad postane kulturno in družabno stičišče vseh generacij tudi zaradi raznovrstnih glasbenih vsebin. Pri oblikovanju glasbenih dogodkov za leto 2015, ki odgovarjajo na povpraševanje po različnih vsebinah, smo si prizadevali za premišljeno umeščanje glasbenih zvrsti v prav posebno okolje posameznih grajskih prostorov. Glasbeni program je februarja začel vokalist in pianist Uroš Perić s ciklom *Uroš Perić na Ljubljanskem gradu*. Prav tako se je v obravnavanem obdobju začel glasbeni cikel *Gost z gosti na Ljubljanskem gradu*, ki temelji na tradiciji ljudske dediščine in uglaševanju le-te s sodobnim avtorskim izrazom. Selektorja letošnjega cikla sta skladatelj in multiinstrumentalist Milko Lazar in saksofonist Matjaž Drevenšek. Z avtorsko glasbo pa so se junija na koncertu predstavili solisti v zasedbi Ensemble Janus Atelier.

Kratke predstavitve izvedenih dogodkov

Koncertni cikel *Uroš Perić na Ljubljanskem gradu* (12. 2., 19. 3., 16. 4. in 12. 5. 2015)

Na prvem koncertu se je Urošu Periću kot gostja pridružila izjemna in vsestranska domača vokalistka Nuška Drašček, ki v zadnjih letih blesti v najrazličnejših vlogah in na povsem različnih glasbenih področjih. Prisluhnilni smo njenemu izboru najlepših duetov iz zakladnice soula in jazza. Ljubezenske pesmi je Uroš Perić predstavil na drugem koncertu s pomočjo svojega ženskega spremljevalnega vokalnega tria The Pearlettes, ki ga spremlja na vseh večjih koncertih in z njim gostuje po vsem svetu. S simpatičnimi pevkami Sandro Feketija, Blažko Oberstar in Suzano Labazan je izvedel ljubezenske pesmi, ki so v središču pozornosti tudi na njegovi zadnji zgoščenki. Na tretjem koncertu se je Uroš Perić s pomočjo gosta, orgličarja Roberta Ivačiča, podal na bluesovsko popotovanje. Robert Ivačič z vzdevkom BLUEHARP se bluesovskim diatoničnim orglicam intenzivno posveča že od leta 1999. Sklepni koncert je bil prava glasbena poslastica, saj je bil gost Uroša Perića edinstveni avstrijski trobentač Thomas Gansch, pravi glasbeni zanesenjak s širokim poljem dejavnosti. V Avstriji velja za enega najbolj inovativnih in kreativnih glasbenikov, saj pri svojem delu nenehno išče nove izzive in igra na nenavadno trobento znamke Schagerl, ki jo je zasnoval sam. V izvedbi Uroša Perića, tega enkratnega izvajalca in njegovih gostov, ki so popestrili večere na Ljubljanskem gradu, je bilo tako slišati izjemen preplet jazza, bluesa in vokalov.

Koncertni cikel *Milko Lazar & Matjaž Drevenšek z gosti na Ljubljanskem gradu* (12. 3., 21. 4. in 19. 5. 2015)

Glasbeni cikel *Gost z gosti*, ki temelji na tradiciji ljudske dediščine in uglaševanju le-te s sodobnim avtorskim izrazom, letos poteka že peto leto zapored. Selektorja letošnjega cikla sta

skladatelj in multiinstrumentalist Milko Lazar in saksofonist Matjaž Drevenšek. V prvem polletju letošnjega leta so bili na sporedu trije koncerti iz cikla. Na prvem z naslovom *Tihožitje slovenskih pokrajin* sta Milko Lazar in tolkalec in skladatelj Zlatko Kaučič poslušalce popeljala po raznolikih pokrajinah glasbenega izražanja, katerega skupni imenovalec je improvizacija. Drugi koncert, naslovljen *Cirkuška polka za mladega slona*, je bil posvečen skladbam, v katerih so bili elementi plesne in ljudske glasbe postavljeni v okvir klasične glasbe, izvedel pa ga je Saksofonski orkester SOS z gosti tolkalci, študenti Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani in dijaki Umetniške gimnazije Velenje. *Od baroka do sodobne umetne glasbe* je bil naslov tretjega koncerta, na katerem so Milko Lazar, Matjaž Drevenšek in Luka Juhart z deli J. S. Bacha ter dveh sodobnih slovenskih skladateljev (A. Kumar, M. Lazar) predstavili srečanje enega najstarejših (čembalo) in naj sodobnejšega (saksofon) evropskega inštrumenta.

Koncert zasedbe Ensemble Janus Atelier (23. 6. 2015)

Ensemble Janus Atelier je skupina izbranih slovenskih solistov, katerih koncert smo na Ljubljanskem gradu pripravili v soorganizaciji z Imago Sloveniae – Podoba Slovenije. Zasedba izhaja iz leta 2013 ustanovljene založbe Janus Atelier. Jedro njenega delovanja je izvajanje nove glasbe mladih skladateljev Matije Krečiča in Davida Vebra, glasbe, ki združuje evropsko klasično tradicijo z mladostno svežino in bi se rada približala poslušalcem. Za to na koncertih poskrbi tudi eden od skladateljev, ki poslušalcem predstavi skladbe in jim tako ponudi iztočnice za poglobljeno poslušanje. Na koncertu je bilo med drugim moč slišati orkestrsko skladbo *Glasba za godala: Antecessores* v priredbi za godalni kvintet, ki prinaša novo godalno perkusivno tehniko, meditativno skladbo *Cantus Modestus*, dvostavčno *Sonato za violončelo in klavir* z meditativnim *Nocturnom*, skladbo *Oraculum za violino solo*, posvečeno žrtvam rušilnega potresa na Japonskem, ter živopisno *Sonato za violino in klavir*. Izvedli so tudi novonastalo skladbo Davida Vebra za violo in kontrabas.

V prvem polletju 2015 smo na področju glasbenega programa izvedli osem dogodkov, ki se jih je skupno udeležilo 940 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Z izvedbo raznolikega in v arhitekturni prostor premišljeno umeščene glasbenega programa smo dosegli cilj, saj Ljubljanski grad postaja prepoznaven ponudnik tovrstnih vsebin v mestu, kar dokazuje tudi visoka raven nastopajočih in hvaležen odziv občinstva.

Kriterij učinkovitosti: Finančni vložki, ki so potrebni za izpeljavo programa, v osnovi ne odstopajo od vložkov za primerljive projekte, ki jih lahko obiščemo drugje v mestu. Vložek se z vstopninami ne povrne, tudi zaradi omejenih zmogljivosti prireditvenih prostorov, vendar to ni namen programa; njegov poglobljen cilj je namreč poslušalcem ponuditi kakovostne glasbene vsebine.

Kriterij primernosti: Sama pojavnost gradu skozi stoletja in njegov simbolni pomen za mesto terjata odgovoren odnos do njegovih danosti. Zadnjih nekaj let je zanimanje občinstva

predvsem za ljudsko glasbo, izvedeno v sodobni preobleki, precej naraslo. Glasba, ki jo ponujamo, je izbrana in izvedena na visoki kakovostni ravni, nagovarja pa nekoliko zahtevnejše občinstvo.

Kriterij dostopnosti: V želji, da bi tovrstno glasbo približali čim širšemu krogu ljubiteljev, smo cene vstopnic določili tako, da so dostopne ciljnemu občinstvu, hkrati pa še vedno kažejo spoštovanje do nastopajočih. Tovrstne dogodke obiskuje predvsem zrelejše, glasbeno izobraženo občinstvo.

2.1.2. Likovno-galerijski program

V obravnavanem obdobju je bilo v različnih razstavnih prostorih Ljubljanskega gradu na ogled postavljenih sedem razstav: tri fotografske, dve slikarski in dve prostorski postavitvi. K sodelovanju pri pripravi programa smo povabili ustanove, ki v svoje programe uvrščajo tudi razstavno dejavnost (Društvo likovnih umetnikov Ljubljana, Muzej novejšje zgodovine Slovenije in Narodni muzej Slovenije), za posamezne razstave pa strokovno kompetentne kustose, projektante, oblikovalce.

Fotografsko-dokumentarna razstava »*Mama, a bomo graščaki?*« je nadgradnja raziskovanja življenja nekdanjih stanovalcev Gradu v prvi polovici 20. stoletja; pripravili smo jo v sodelovanju z Oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Poljub je tema širokega pomena in močno navzoča v vsakdanu človeka, kar je z vrsto izbranih fotografij in v sklopu že tradicionalnega sodelovanja z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije vsebinsko zajela razstava *Pustolovščina poljubov*. Po izboru kustosa Leva Menašerja je Jana Vizjak na razstavi *Rumeni avtoportret* v Peterokotnem stolpu razstavila portrete različnih velikosti. Vizjakova je ena redkih slikark, ki to zvrst goji že vrsto let, tudi z razvijanjem lastnih spoznaj. *Reliefi – prostori spomina* je razstava del Karla Plemenitaša; avtor jih je premišljeno odbral in postavil v Peterokotni stolp Ljubljanskega gradu. Devet del, narejenih v značilnem Plemenitaševem jeziku, sodi v sklop spremljevalnih razstav v okviru 3. mednarodnega trienala keramike Unicum 2015, festivala sodobne umetniške keramike, ki keramiko promovira kot samostojno zvrst na področju likovnega ustvarjanja. Z v obliki štirikotnega stolpa postavljenimi »odtisi« na keramično-emajlirani podlagi je avtor poudaril povezanost svojih del s prostorom Peterokotnega stolpa. Z izborom fotografij slovenskih fotografov Boruta Furlana, Mateja Vraniča, Andreja Vojeta in Arneja Hodaliča, katerih skupna točka je tesno sodelovanje z revijo *National Geographic Slovenija*, pa z razstavo *Podvodni svet* nadaljujemo cikel razstav, ki vsebinsko zaokrožujejo zgodbe dežel in ljudi, narave in njenih čudes. Med pomembnejše, tako po obsegu in pripravah kakor po odmevnosti, sodi predstavitev mučilnih naprav skozi daljše časovno obdobje. *Barbarstvo muk* je razstava rekonstrukcij mučilnih naprav; na njej si je mogoče ogledati nastanek, razvoj in uporabo teh »čudes« človeškega uma. Obenem odpira vrsto vprašanj s področja družbenih odnosov ter pravnih in socioloških vidikov, na katera bomo s pripravo in izvedbo spremljevalnega programa (vodeni ogledi, predavanja in okrogle mize) skušali kar najboljše

odgovoriti. Tudi letos nam pot na Razgledni stolp popestrijo slike in risbe, ki so delo učencev Osnovne šole Škofljica. Razstavo *Magični srednji vek* si je nedvomno vredno ogledati zaradi vsebine, pa tudi zato, ker so med deli nekatere prave mojstrovine.

Razstave po prostorih

Peterokotni stolp:

- 29. 1.–5. 4. 2015: »*Mama, a bomo graščaki?*«, fotografska razstava, v sodelovanju z Oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani; mentorica: dr. Sarah Lunaček Brumen
- 16. 4.–21. 6. 2015: **Jana Vizjak: *Rumeni avtoportret***, slikarska razstava, v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana; kustos razstave: dr. Lev Menaše
- 25. 6.–20. 9. 2015: **Karel Plemenitaš: *Reliefi – prostori spomina***, spremljevalna razstava 3. mednarodnega trienala keramike UNICUM 2015; kustos razstave: dr. Sarival Sosić

Galerija »S«:

- 13. 2.–31. 5. 2015: ***Pustolovščina poljubov***, fotografska razstava; v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine; kustosinja razstave: Irena Uršič
- 11. 6.–13. 9. 2015: ***Podvodni svet skozi oči fotografov National Geographic Slovenija***, fotografska razstava, v sodelovanju z revijo *National Geographic Slovenija*; kustosa razstave: Arne Hodalič in Grega Inkret

Kazemate:

- 7. 5.–27. 9. 2015: ***Barbarstvo muk***, razstava mučilnih naprav od 16. do 18. stoletja; kustos razstave: dr. Andrej Studen

Stopnišče Razglednega stolpa

- 16. 5. 2015–september 2015: ***Magični srednji vek***, risbe in slike učencev OŠ Škofljica; mentorica mag. Lucija Rupret

V prvem polletju 2015 smo v sklopu likovno-galerijskega programa pripravili sedem razstav. Po približni oceni si jih je skupno ogledalo okoli 78.000 obiskovalcev (za natančne podatke bi bilo razstavne prostore treba opremiti s primerno tehnologijo, ki bi beležila obisk).

Kriterij uspešnosti: Likovno-galerijski program že dolga leta pomembno soustvarja vsebinsko ponudbo Ljubljanskega gradu. Z vsebinsko raznovrstnostjo, zanimivimi akterji in skrbjo za visoke standarde, ki jih tovrstna dejavnost terja je dosegel prepoznavno kakovostno raven in odmevnost.

Kriterij učinkovitosti: Za ta sklop programa je značilno, da pomanjkanje sredstev (zavrjnjeni razpisi ali pozne izbire, dodelitev manjših sredstev od pričakovanih) odločilno vpliva na

izvedbo, saj je ta zaradi navedenih razlogov mnogokrat okrnjena, kar se posledično pokaže tudi na končnem izdelku. Ob zagotovitvi ustreznih finančnih sredstev so boljši tudi rezultati.

Kriterij primernosti: Kljub posameznim pomislekom je odziv umetnikov, institucij in obiskovalcev na razstave, ki so postavljene v različnih grajskih prostorih, pohvalen. Še vedno pa velja, da z umestitvijo likovnih del v grajske prostore njihov arhitekturni presežek samo še nadgrajujemo.

Kriterij dostopnosti: Obisk večine razstav je brezplačen. Pri plačljivih razstavah je višina vstopnine določena tako, da je dostopna širšemu krogu obiskovalcev, ali pa je že vključena v splošno grajsko vstopnico. Likovno-galerijski program zaradi tega doseže številčno in zelo raznoliko občinstvo.

2.1.3. Uprizoritveni program

V prvem polletju 2015 na področju uprizoritvenega programa ni bilo nobenega dogodka, saj večina uprizoritvenega programa poteka v poletnih in jesenskih mesecih.

2.1.4. Izobraževalni program

Poglavitni namen izobraževalnega programa v preteklih letih, pa tudi letos, je ozaveščanje vseh generacij o vlogi in pomenu Ljubljanskega gradu ter premične in nepremične kulturne dediščine. Z izvedbo programa za najmlajše si prizadevamo postati točka, kjer se obiskovalci seznanijo z novimi spoznanji, poleg tega pa pride do izraza posameznikova ustvarjalnost, ter mesto druženja za mlajše obiskovalce in njihove starše ter druge spremljevalce; prav mladim je v letošnjem programu namenjena posebna pozornost. Z izobraževalnim programom gradimo širšo prepoznavnost Ljubljanskega gradu, kar uresničujemo z vključitvijo vseh starostnih skupin v naše programe.

Kratke predstavitve izvedenih dogodkov

Zimske počitniške delavnice (23.–25. 2. 2015)

Med zimskimi počitnicami smo za najmlajše obiskovalce pripravili tridnevni počitniški program, pri katerem je bil poudarek na raziskovanju v kombinaciji z ustvarjalnostjo. Raziskovalni del je potekal ob ogledu gradu, med spoznavanjem življenja v preteklosti ter ob poslušanju grajskih legend. Na ustvarjalnem delu delavnic pa so udeleženci na podlagi videnege in slišanege ustvarjali različne izdelke: kolaž gradu, skrinjo z zakladom in lutko viteza. Navzočnost grajske maskote, zmajčka Francija, je počitniškemu programu dala igrivo noto.

Čarobni grajski teleskop

Koncept *Čarobnega grajskega teleskopa*, ustvarjalnih družinskih srečanj, ki potekajo vsako drugo soboto v mesecu, smo zastavili na spoznavanju zgodovine in legend, povezanih z nekaterimi mestnimi predeli, ki jih lahko vidimo z Razglednega stolpa. Na podlagi pripovedovanja sodelujoči na vsakem srečanju z drugo tehniko izdelajo po eno razglednico; razglednice postopoma zbiramo v slikanici, ki so si jo obiskovalci naredili na uvodnem srečanju.

V obravnavanem obdobju smo pripravili naslednja srečanja:

- 10. 1. 2015: **Škrat Hermi je doma** (tema: Ljubljanski grad)
- 14. 2. 2015: **Povodni mož** (tema: Stari trg)
- 14. 3. 2015: **Zmajevo domovanje** (tema: Zmajski most)
- 11. 4. 2015: **Zadovoljni pesnik** (tema: Prešernov trg in Tromostovje)
- 9. 5. 2015: **Najprej Hrust, za njim pa še Turki** (tema: Šmarna gora)
- 13. 6. 2015: **Spomini na pohajkovanja** (tema: park Tivoli)

Srednjeveški tabor (7., 14., 21. in 28. 6. 2015)

Srednjeveški tabor v Grajskem parku poteka vsako nedeljo v poletnih mesecih (junij, julij in avgust) od 10.00 do 18.00. Prireditvev je namenjena naključnim obiskovalcem Ljubljanskega gradu, ki z ogledom viteške opreme in orožja ter s preizkušanjem v mečevanju in lokostrelstvu spoznavao način življenja in navade srednjeveških bojevnikov. Za najmlajše v času prireditve dvakrat pripravimo iskanje cekinov. V obravnavanem obdobju smo izvedli štiri tabore.

Cikel predavanj *O zgodovini kaznovanja na Slovenskem v novem veku* (14., 21. in 28. 5. 2015)

Majski cikel treh predavanj smo zastavili kot spremljevalni program razstave *Barbarstvo muk; razstava mučilnih naprav od 16. do 18. stoletja*, ki obravnava tematiko kazensko-preiskovalnih postopkov v novem veku. Na prvem predavanju je dr. Andrej Studen predstavil potek kaznovalnih procesov od zasliševanja prek sodbe do izvršitve kazni; pri tem se je navezal tudi na spremembe kaznovalne politike od razsvetljenstva pa do danes. Drugo predavanje je bilo posvečeno fenomenu čarovniških procesov. Dr. Matevž Košir je ob konkretnih primerih osvetlil procese zoper čaravnice na Slovenskem in njihovo umeščenost v evropski kontekst. Cikel je sklenila dr. Dragica Čeč z zgodbami treh zločincev, ki so jim sodili pred ljubljanskim sodiščem, in tako predstavila kazensko prakso ljubljanskega sodišča v 18. stoletju.

Prešernov dan na Ljubljanskem gradu (8. 2. 2015)

Na slovenski kulturni praznik je Ljubljanski grad, podobno kot večina drugih slovenskih kulturnih ustanov, svojim obiskovalcem ponudil brezplačen ogled kulturnih vsebin. Za obiskovalce smo ob tej priložnosti organizirali brezplačne vodene ogled: Časovni stroj (dva termina), vodstvo po Ljubljanskem gradu (dva termina) in po stalni razstavi *Slovenska zgodovina* (dva termina).

Festival Bobri (24. 1.–8. 2. 2015)

7. ljubljanski festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri je bil letos v znamenju arhitekture in oblikovanja v počastitev 150. obletnice rojstva arhitekta Maksa Fabianija. Ljubljanski grad je na festivalu sodeloval že četrto leto; pripravili smo pet brezplačnih dogodkov, pri katerih je bil poudarek na spoznavanju grajske arhitekture: vodeni ogled *Grajski potep z e-zmajčkom* (dva termina), delavnica *Postani srednjeveški arhitekt* (dva termina) in vodeni ogled *Pot na Šance in arhitekt Jože Plečnik* (en termin).

Kulturni bazar (18. 5. 2015)

Sodelovanje in predstavitve dejavnosti našega zavoda na področju kulturno-umetnostne vzgoje na Kulturnem bazarju v Cankarjevem domu je prav tako potekalo že četrto leto zapored. Na posebni stojnici smo predstavljali dejavnosti zavoda, s poudarkom na pedagoških programih, saj so obiskovalci bazarja večinoma strokovni delavci iz vzgojno-izobraževalnih ustanov. Pri predstavitvi smo poseben poudarek namenili *Časovnemu stroju*, uspešnici iz leta 2014, ter novosti v programu, vodenemu ogledu po razstavi *Barbarstvo muk*.

Družinski vodnik

Aprila je luč sveta ugledal *Družinski vodnik po Ljubljanskem gradu*, ki sta ga v sodelovanju z našim zavodom pripravila mladinski pisatelj Žiga X. Gombač in ilustrator Ivan Mitrevski. Vodnik je namenjen družinam, ki lahko z njegovo pomočjo raziščejo devet točk na gradu, na vsaki od njih pa jih čakajo določene naloge, povezane z zgodovino gradu in drugimi grajskimi posebnostmi. Tako družine ob samostojnem ogledu dobijo prilagojen vpogled v preteklost gradu, njegov razvoj in namembnost skozi čas. Družinski vodnik smo prvič predstavili v sklopu Grajskih dni, ko smo praznovali 110. obletnico, odkar je Ljubljanski grad postal mestna last.

V prvem polletju 2015 smo na področju izobraževalnega programa pripravili devetnajst dogodkov, ki se jih je skupno udeležilo 499 obiskovalcev (obiskovalci Kulturnega bazarja in Srednjeveškega tabora niso vključeni, saj njihovega števila ni mogoče oceniti).

Kriterij uspešnosti: Glede na to, da smo cilje, ki smo si jih zastavili (ozaveščanje mlajših generacij, postati točka druženja za družine in z izvedbo tovrstnih programov graditi prepoznavnost Ljubljanskega gradu), dosegli, ta programski sklop ocenjujemo kot uspešen.

Kriterij učinkovitosti: Za izvedbo programskih enot v tem sklopu smo predvideli razmeroma nizke finančne vložke in z njimi smo relativno učinkovito dosegli rezultati.

Kriterij primernosti: Zaradi poučnih vsebin, ki skušajo obiskovalce tovrstnih prireditev izobraziti in ozavestiti o področjih, ki jih s svojim delovanjem pokriva zavod (kulturna dediščina, zgodovina, arheologija, umetnost, etnologija), program ocenjujemo kot primeren.

Kriterij dostopnosti: Izobraževalni program je zajel vse starostne skupine obiskovalcev, od najmlajših do najstarejših. Nekateri dogodki v sklopu tega programa so bili brezplačni; ti so

privabili največ obiskovalcev. Dostopnost smo omogočili tudi z udeležbo na različnih festivalih (festival Bobri, Kulturni bazar).

2.1.5. Tradicionalni dogodki

Tradicionalni dogodki na Ljubljanskem gradu so namenjeni širšemu krogu ljudi – predvsem naključnim domačim in tujim obiskovalcem. Njihova vsebina večinoma temelji na slovenskih običajih in zgodbah, ki so neposredno ali pa tesno povezani z Ljubljanskim gradom, Ljubljano in Slovenijo. Namen izvajanja tovrstnih dogodkov je vzdrževanje kakovosti utečenih programskih vsebin in dodajanje novih, inovativnih elementov ter tako skrbeti za ohranjanje tradicije in za prenos navad in običajev na mlajše generacije.

Kratke predstavitve izvedenih dogodkov

Plesni večeri na Ljubljanskem gradu

Ljubljanski grad je v zadnjih dveh letih postal ena zanimivejših in bolj obiskanih plesnih lokacij v Sloveniji. Letos smo v sodelovanju s Plesnim društvom EverGreen prislunili rednim obiskovalcem, ki so izrazili željo, da bi na isti večer v različnih dvoranah lahko plesali več zvrsti plesa, in jim to omogočili v Palaciju in v Stanovski dvorani. V času prireditve *Ples pod zvezdami* nam je bilo naklonjeno tudi vreme, tako da smo dogodek ob podpori vrhunskega plesnega programa lahko izvedli na Grajskem dvorišču.

V obravnavanem obdobju smo pripravili šest plesnih večerov:

- 17. 1. 2015: **Ples zime**
- 14. 2. 2015: **Ples v maskah**
- 21. 3. 2015: **Ples pomladi**
- 18. 4. 2015: **Ples slovenske glasbe**
- 9. 5. 2015: **Grajski ples**
- 13. 6. 2015: **Ples pod zvezdami**

Zgodba grajske trte – Spomladanska rez (3. 4. 2015)

Grajska trta je potomka najstarejše trte na svetu, trte z mariborskega Lenta. Grad bogati od leta 1990. Mariborčani cepljenke podarjajo po posebnem pravilniku, in sicer številnim krajem, pa tudi posameznikom v Sloveniji in v tujini. Tudi letos smo v družbi članov konventa sv. Urbana, skrbnika grajske trte, opravili spomladansko rez grajske trte.

Quintet Beltango – Valentinov koncert in milonga (13. 2. 2015)

Na predvečer valentinovega smo v dvoranah Ljubljanskega gradu gostili Quinteto Beltango, ki je bil ustanovljen leta 1998 v Beogradu in je dandanes eden izmed najbolj priznanih izvajalcev tanga na svetu – v petnajstih letih obstoja je odigral več kot petsto koncertov v dvajsetih državah. Obiskovalci so na koncertu najprej prislunili tradicionalnemu tangu ter

tango nuevo-line Astor Piazzolla, po koncertu pa so imeli na plesu priložnost, da se še sami preizkusijo v ritmih tanga.

Jurjevanje (23. 4. 2015)

Jurjevanje na Ljubljanskem gradu ima v Ljubljani zelo dolgo tradicijo; Ljubljančani so v preteklosti praznik zaznamovali na dva načina: najprej s slovesno mašo v čast sv. Juriju, zavetniku mesta Ljubljane, nato pa s prijetnim druženjem na Ljubljanskem gradu. Tudi letos se je tradicija nadaljevala s sveto mašo na Grajskem dvorišču.

5. grajski dnevi (15.–17. 5. 2015)

Ob 110. obletnici, odkar je Ljubljanski grad prešel v mestno last, smo pripravili že tradicionalne Grajske dneve, tokrat pete po vrsti. Da bi ustrezno zaznamovali ta mejnik v zgodovini gradu, smo pripravili vrsto brezplačnih dogodkov, ki so hkrati pomenili promocijo dejavnosti zavoda. V času Grajskih dni smo med drugim predstavili *Družinski vodnik po Ljubljanskem gradu*, ki ga je napisal Žiga X. Gombač, ilustriral pa Ivan Mitrevski.

Program 5. grajskih dni po dnevih

15. 5. 2015:

- **Jurček in trije razbojniki**, lutkovna predstava Mini teatra (dvakrat)
- **Grajski potep z e-zmajčkom**, raziskovalni vodeni ogled
- **Magični srednji vek**, odprtje likovne razstave v sodelovanju z OŠ Škofljica
- **Ivan Hribar**, predavanje ddr. Igorja Grdine

16. 5. 2015:

- **Na kavo in torto z županom Hribarjem**, nastop uličnega gledališča Ana Monro in koncert Brencl bande
- **Iskanje zmajevega zaklada**, raziskovalni vodeni ogled
- **Pridruži se zmajski družini**, vodeni ogled in predstavitev *Družinskega vodnika po Ljubljanskem gradu*
- **Zavzemimo trdnjavo**, ustvarjalna delavnica

17. 5. 2015:

- **Dan odprtih vrat**, prost vstop na vsebine in brezplačni vodeni ogledi
- **Srednjeveški tabor**, animacija srednjeveških viteških skupin
- **Za devetimi gorami**, pripovedovalsko-glasbena predstava
- **Jurček in trije razbojniki**, lutkovna predstava Mini teatra

Grajski piskači (6., 13., 20. in 27. 6. 2015)

Na lesenem podestu, ki je bil speljan okoli Stolpa piskačev (prvič omenjen leta 1544), so grajski piskači vsak dan ob 11. uri zatrobili na tri pozavne in en kornet in s tem meščanom naznanili, da se bliža 12. ura, tj. ura kosila. Kdaj je ta navada zamrla, ni znano, viri pa jo omenjajo še v 17. stoletju. Vsekakor to muziciranje ni bilo njihova najpomembnejša naloga,

gre pa za običaj, ki ga je Ljubljanski grad v sodelovanju z javnim zavodom Turizem Ljubljana po večletni nameri obudil leta 2010, predvsem zato, ker je simpatičen in v spomin na grajske piskače. Ta tradicija se od takrat naprej uspešno nadaljuje vse do danes, saj se grajski piskači z Razglednega stolpa oglašajo vsako lepo poletno soboto ob 11.30.

Knjižnica pod krošnjami (5.–28. 6. 2015)

Knjižnica pod krošnjami, ki jo že vrsto let pripravljamo v sodelovanju z zavodom Divja misel, je na Ljubljanskem gradu ob poletnih koncertih tedna zelo priljubljena. Predvsem tuji obiskovalci in starši z otroki se ob lepem vremenu radi ustavijo ob knjižnih policah ter prelistajo revije, knjige in drugo čtivo. Ohranili smo tudi bralno glasbo v živo, saj je med obiskovalci postala zelo priljubljena, vsako prvo soboto v mesecu pa smo ob 11.00 dodali učno urico slovenščine za tujce in jo poimenovali *Ekspres slovenščina*. Knjižnica je poteka ob lepem vremenu vsak konec tedna med 10. in 20. uro, ubrane melodije, v živo zaigrane za navdihujoče branje in listanje na prostem, pa je mogoče slišati vsako nedeljo ob 11.00.

Let's polka – plesne delavnice polke (7., 14., 21. in 28. 6. 2015)

Polka je tradicionalni slovenski ples v narodnih nošah, zato smo ga v sodelovanju s plesalci Akademске folklorne skupine France Marolt iz Ljubljane želeli prikazati na plesnih delavnicah in tako predvsem tuje obiskovalce naučiti nekaj osnovnih korakov. Ob zvokih harmonike smo pokazali raznolikost slovenskega ljudskega plesa ter tako dokazali, da je naša kulturna dediščina resnično bogata.

Rast – plesno-pevska predstava (14. 6. 2015)

Ponovitev gala letnega koncerta Akademске folklorne skupine France Marolt v Stanovski dvorani je obsegala predstavitev letne produkcije te folklorne skupine; posvečena je bila 80-letnici rojstva enega najvidnejših koreografov in etnokoreologov na Slovenskem, Mirka Ramovša, ter 60-letnici njegovega delovanja pri skupini. Predstava je bila zasnovana na poustvaritvi nekaterih delov koreografij Ramovševega redkeje izvajanega opusa, skupaj s predstavitevijo novosti umetniškega vodje skupine Tomaža Simetingerja, in to ob zvokih simfoničnega orkestra, za folklorno skupino povsem neklasične glasbene spremljave.

V prvem polletju 2015 smo pripravili 31 tradicionalnih dogodkov, ki se jih je udeležil skupno 2901 obiskovalec (v to število niso vključeni obiskovalci Knjižnice pod krošnjami, Grajskih piskačev, plesnih delavnice polke in nekaterih prireditev v sklopu Grajskih dni, saj se teh dogodkov udeležijo naključni obiskovalci, tako da je njihovo natančno število težko določiti).

Kriterij uspešnosti: Vse načrtovani dogodki so bili kakovostno izvedeni, tiste, pri katerih je bilo to mogoče, smo nadgradili glede na povpraševanje in želje rednih obiskovalcev, s čimer smo dosegli zastavljene cilje.

Kriterij učinkovitosti: Zaradi večinoma brezplačnih vsebin v tem sklopu se finančni vložek ne povrne neposredno z vstopnino, vendar so rezultati dolgoročni, saj dogodki zajamejo številno

in raznoliko občinstvo, na katero prenašamo védenje o tradiciji in običajih, povezanih z Ljubljanskim gradom, našim mestom in državo.

Kriterij primernosti: Tradicionalni dogodki praviloma izhajajo iz dediščine Ljubljanskega gradu, Ljubljane in običajev Slovenije, kar se je že v preteklosti pokazalo kot zanimivo, predvsem zaradi pozitivnih odzivov obiskovalcev posameznih dogodkov.

Kriterij dostopnosti: Dogodki v tem sklopu programa so bili z izjemo plesnih večerov brezplačni in zato dostopni za občinstvo vseh starosti. Ker so dogodki namenjeni večinoma naključnim obiskovalcem med glavno turistično sezono, se jih je udeležilo veliko obiskovalcev. Večje dogodke (Plesni večeri, Jurjevanje) je obiskalo med 200 in 400 obiskovalcev. Ustrezno dostopnost prireditev smo dosegli tudi pri dogodkih, ki jih izvajamo daljše časovno obdobje (Grajski piskači, Knjižnica pod krošnjami).

2.1.6. Film

Na tem programskem področju v obravnavanem obdobju ni bilo dogodkov, saj bo projekt Film pod zvezdami, ki ga pripravljamo v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana in javnim zavodom Kinodvor, potekal med 2. 7. in 25. 7. 2015.

2.1.7. Muzejsko-razstavni program

Muzejsko-razstavni program Ljubljanskega gradu zajema različna področja, a hkrati predstavlja zaokroženo celoto, kar obiskovalcem omogoča boljše razumevanje zgodovinskega razvoja gradu in njegove ožje ter širše okolice. Zajema šest stalnih postavitvev. Stalna razstava *Slovenska zgodovina* pregledno in jedrnato predstavi zgodovinski razvoj prostora med Alpami in Jadranom, *Virtualni grad* pa se osredotoča na predstavitev zgodovine in razvoja Ljubljanskega gradu. Stalna postavitvev *Kaznilnica* obravnava obdobje, ko je bil Ljubljanski grad preurejen v institucijo za izvajanje prostostnih kazni, stalna postavitvev *iLjubljana* umešča Grajski grič v kontekst mesta pod njim, stalna postavitvev *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu* pa prikazuje proces obnove gradu. Novost med stalnimi postavitvami v tem obdobju je Lutkovni muzej, v katerem sta celostno prikazani stoletna dediščina in zgodovina lutkarstva na Slovenskem. V sklop muzejsko-razstavnega programa sodi tudi izvedba raznolikih tematskih vodenih ogledov in pedagoških programov. Kot novost smo v začetku aprila v sklopu razstave *Barbarstvo muk* pripravili vodeni ogled po razstavi, v okviru katerega lahko obiskovalci v družbi vodnika in dveh kostumiranih likov, čarovništva obsojene Anice in ljubljanskega rablja Hansa, spoznajo potek novoveških kazensko-preiskovalnih procesov. Skupno se je vseh vodenih ogledov v prvem polletju udeležilo 6.193 obiskovalcev.

Virtualni grad

Virtualni grad, 12-minutni virtualni sprehod po grajski zgodovini, obiskovalcem kratko in strnjeno predstavi celotno zgodovino Ljubljanskega gradu, njegov arhitekturni razvoj in arheološka spoznanja vse od prazgodovine, pozne bronaste dobe, antike, zgodnjega srednjega veka, srednjega veka, novega veka pa do 20. stoletja; ponuja bogato znanje in razmislek o razvoju, namembnosti in kulturni dediščini Ljubljanskega gradu. Avdioposnetek je na voljo v slovenskem in sedmih tujih jezikih.

Stalna razstava *Kaznilnica*

Kaznilnica se s svojo predstavitvijo osredotoča na časovno obdobje 19. stoletja in začetek 20. stoletja, ko je bil Ljubljanski grad preurejen za potrebe delovanja Kaznilnice. Razstava je na ogled v prenovljenih prostorih kaznilniških samic pod dvorano Palacij. Postavitev temelji na prepletu predstavljene stavbne dediščine samic in vsebin, ki pojasnjujejo vlogo celotnega gradu v tem obdobju; sledi konceptu celovite predstavitve zgodovine Ljubljanskega gradu kot neločljivega člena v urbanem razvoju Ljubljane, kompleksa, ki je v stoletjih spreminjal svojo podobo in namembnost. Predstavitev je privlačna predvsem zaradi razstavljenega izvirnega stavbnega pohištva, kronološke predstavitve kaznilniških faz in navidezne resničnosti – holograma, ki ga spremlja generirani zvok. Vsebine na razstavi so na voljo v osmih jezikovnih različicah.

Stalna razstava *Slovenska zgodovina*

Razstava *Slovenska zgodovina* vsebinsko zajema tematsko in geografsko široko območje zgodovine ozemlja današnje Slovenije in ima pomembno vlogo, saj obiskovalce usmerja tudi v druge slovenske muzejske ustanove, katerih muzealije dopolnjujejo razstavo. Gre za temeljit pregled slovenske zgodovine, kulture in etnologije, hkrati pa razstava krepi nacionalno zavest pri domačih obiskovalcih in prepoznavnost Slovenije pri tujih. Vsebina razstave, zanimivo predstavljena z multimedijami, je obiskovalcem na voljo v šestih jezikih ter je prilagojena gibalno in senzorno oviranim.

Lutkovni muzej

Stalna razstava Lutkovnega muzeja s podnaslovom *Podobe slovenske lutkovne umetnosti, 1910–1990, otvorjena 26. 5. 2015*, celostno prikazuje stoletno dediščino slovenskega lutkarstva. Postavljena je v dveh sklopih. Prvi je namenjen začetkom lutkovne umetnosti na naših tleh in njenemu razvoju do leta 1968, ko je umrl Jože Pengov, prvi ravnatelj Mestnega lutkovnega gledališča Ljubljana, v drugem pa sta prikazana razvoj in modernizacija slovenskega lutkarstva, pri katerem so sodelovali tudi sodobni literarni in likovni ustvarjalci. Stalno postavitev vsebinsko dopolnjujejo eksponati sodobnih lutkovnih predstav, Lutkovna pot, ki povezuje Lutkovno gledališče Ljubljana in Ljubljanski grad, v bodoče tudi lutkotečne, po izvirniku obnovljene lutkovne predstave, ki jih bo moč videti v Grajskem gledališču. Razstava je zasnovana interaktivno. Poleg multimedijskih vsebin so obiskovalcem na voljo lutkovni odri, kjer se lahko preizkusijo v oživljanju marionet ter ročnih in senčnih lutk. Vsebine so na voljo v petih jezikih in so dostopne tudi gibalno oviranim.

iLjubljana

Ljubljanski grad je ob 2000-letnici ustanovitve rimskega mesta Emone postal bogatejši za novo stalno razstavo *iLjubljana* na Razglednem stolpu, ki obiskovalce vabi k raziskovanju mesta skozi 4500 let poselitve. Izjemna strateška lega z dobrimi komunikacijskimi možnostmi je omogočala kontinuirano poselitev ožjega središča mesta, posamezni zgodovinski dogodki pa so mesto skozi stoletja tudi dodobra preoblikovali. Razstava z vizurami in pogledom na Ljubljano prikazuje glavne poselitvene preseke v njenem razvoju, s posebnim poudarkom na prostorskih danostih in urbanizmu, ter obiskovalce usmerja na lokacije v mestu. Hkrati dopolnjuje manjkajoči člen stalnih razstav na Ljubljanskem gradu z umestitvijo Grajskega griča v kontekst mesta pod njim.

Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu

Na stalni postavitvi v Spodnjem lapidariju je predstavljeno fotografsko gradivo, opremljeno z ustreznimi komentarji, ki prikazuje obnovo in revitalizacijo Ljubljanskega gradu. Proces je potekal v treh fazah: raziskave, obnova in revitalizacija. Predstavljeno gradivo je iz arhivov arhitekturnega biroja Ambient, ki so ga v šestdesetih letih 20. stoletja na javnem razpisu izbrali za projektanta obnove.

Kriterij uspešnosti: Zaradi celovite in kakovostne predstavitve premične in nepremične kulturne dediščine, naraščajočega obiska šolskih skupin in povečanega števila domačih in tujih obiskovalcev ta programski sklop ocenjujemo kot zelo uspešen.

Kriterij učinkovitosti: Na učinkovitost muzejsko-razstavnega programa kaže ugodno razmerje med vloženi sredstvi, ki so potrebna za vsakodnevno zagotavljanje dostopnosti tega sklopa obiskovalcem, in rezultati, ki se kažejo v številčnosti in strukturi obiskovalcev, med katerimi je predvsem veliko tujcev, razveseljuje pa tudi, da narašča število skupin iz slovenskih vzgojno-izobraževalnih ustanov.

Kriterij primernosti: Glede na dejstvo, da stalne postavite na Ljubljanskem gradu predstavljajo široko področje kulturne dediščine ter da imajo veliko pedagoško vrednost, hkrati pa pomenijo dodano vrednost celotne kulturne ponudbe, je primernost tega programskega sklopa očitna.

Kriterij dostopnosti: Ocenjujemo, da je muzejsko-razstavni program med vsemi programskimi sklopi najbolj dostopen, saj je obiskovalcem na voljo 365 dni v letu, zato je dosegel najštevilčnejše občinstvo. Zajel je vse starostne skupine, z izvedbo pedagoških programov, ki se vsebinsko navezujejo na obravnavani sklop, pa smo poseben učinek dosegli pri tej starostni skupini.

2.2. Ocena realizacije programa dela v letu 2015, ki bo realiziran v obdobju od 1. 7. 2015 do 31. 12. 2015

2.2.1. Glasbeni program

Milko Lazar & Matjaž Drevenšek z gosti na Ljubljanskem gradu, izvedba preostalih dveh koncertov iz cikla:

- 13. 10. 2015: **Zagrebski kvartet saksofonov in Milko Lazar** (Palacij)
- 17. 11. 2015: **Milko Lazar in Matjaž Drevenšek z gosti** (Stanovska dvorana)

Grajska muzika, cikel treh koncertov:

- 17. 9. 2015: **Maja Založnik** (Spodnji lapidarij)
- 18. 9. 2015: **Manouche** (Spodnji lapidarij)
- 19. 9. 2015: **Muff** (Spodnji lapidarij)

Tajda Lekše & Barve ljubezni, cikel petih večerov poezije

- 24. 9. 2015: **Bela: Tajda Lekše & William Shakespeare**; gost: Andrej Kopač, violina (Kapela sv. Jurija)
- 8. 10. 2015: **Rumena: Tajda Lekše & Gunnar Ekelöf**; gost: Ivan Šoštarič, čelo (Hribarjeva dvorana)
- 29. 10. 2015: **Modra: Tajda Lekše & Paul Éluard**; gost: Andrej Zupan, klarinet (Kapela sv. Jurija)
- 26. 11. 2015: **Rdeča: Tajda Lekše & Antonio Machado**; gost: Ariel Cubría, kitara (Kapela sv. Jurija)
- 10. 12. 2015: **Srebrna: Tajda Lekše & Arseny Tarkovsky**; gost: Boštjan Baša, harmonika (Stanovska dvorana)

Samostojni koncert:

- 17. 12. 2015: **Vox Arsana: Božične pesmi (Christmas Songs)**, izbor domačih in tujih božičnih pesmi v slovenskem in angleškem jeziku (Stanovska dvorana)

Izmed navedenih programskih enot glasbenega programa bomo, če tega ne bo preprečila višja sila, izvedli vse programske enote.

2.2.2. Likovno-galerijski program

Peterokotni stolp:

- 1. 10.–6. 12. 2015: **Marko Kovačič: Nov projekt**, kiparska instalacija (v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana, kustos: Lev Menaše)

Galerija »S« (in Zgornji lapidarij):

- 24. 9.–6. 12. 2015: *Irina Rahovsky Kralj: Portreti*, slikarska razstava

Stanovska dvorana in Palacij:

- 2. 7.–30. 8. 2015: Projekt Ljubljana Budimpešta 2015; Sosed sosedu, likovna razstava (v sodelovanju z Akademijo za umetnost Budimpešta, kustos: Márton Barabás)

Kazemate:

- 15. 10.–6. 12. 2015: *Živali v slovenskem kiparstvu*, kiparska razstava (v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana, kustos: Lev Menaše)

Grajska kapela sv. Jurija:

- 24. 12. 2015–6. 2. 2016: *Jaslice* (v sodelovanju z Društvom prijateljev jaslic)

Izmed navedenih programskih enot likovno-galerijskega programa bomo, če tega ne bo preprečila višja sila, izvedli vse programske enote.

2.2.3. Uprizoritveni program

Panč – festival stand-up komedije, 22. 8.–26. 8. 2015, Grajsko dvorišče

Komedija pod zvezdami, 27.–30. 8. 2015, Grajsko dvorišče

Izmed navedenih programskih enot uprizoritvenega programa bomo, če tega ne bo preprečila višja sila, pripravili obe programske enoti.

2.2.4. Izobraževalni program

Počitniške delavnice, Friderikov stolp

- 26.–28. 10. 2015 – Jesenske počitnice

Čarobni grajski teleskop, Friderikov stolp ali Stanovska dvorana:

- 11. 7. 2015: **Lakomni cesar** (tema: Kongresni trg)
- 8. 8. 2015: **Čudne hiše in Hermijevi prijatelji** (tema: Ljubljansko barje)
- 12. 9. 2015: **Kako se je v Ljubljani znašel slon** (tema: Hotel Slon)
- 10. 10. 2015: **Prijazni profesor** (tema: Vodnikov trg)
- 14. 11. 2015: **Hermi, moj prijatelj** (izdelava ročne lutke)
- 12. 12. 2015: **Zaključna prireditev s Hermijem** (razstava in predstavitev slikanice)

Srednjeveški tabor, prikaz življenja srednjeveških vitezov, animacija mečevanja in lokostrelstva, Grajski park (5. 7., 12. 7., 19. 7., 26. 7., 2. 8., 9. 8., 16. 8., 23. 8. in 30. 8. 2015)

Gradovi in dvorci, cikel predavanj, Grajsko gledališče (5., 12., 19. 11. 2015)

Festival za 3.življenjsko obdobje (28.–30. 9. 2015)

Ta veseli dan kulture (3. 12. 2015)

Izmed navedenih programskih enot izobraževalnega programa bomo, če tega ne bo preprečila višja sila, pripravili vse programske enote.

2.2.5. Tradicionalni dogodki

Grajski piskači, v sodelovanju z zavodom Turizem Ljubljana (4. 7.–26. 9. 2015, vsako soboto ob 11.30 ob lepem vremenu)

Knjižnica pod krošnjami, v sodelovanju z zavodom Divja misel (3. 7.–30. 8. 2015, ob petkih, sobotah in nedeljah ob lepem vremenu)

Grajska trta (v sodelovanju z Vinskim konventom sv. Urbana):

- 9. 10. 2015: **Trgatev**
- 11. 11. 2015: **Tradicionalno mestno martinovanje**

Vilenica 2015, literarno srečanje v sodelovanju z Društvom pisateljev Slovenije (5. 9. 2015)

Plesni večeri (v sodelovanju s plesnim društvom EverGreen)

- 17. 10. 2015: **Ples jeseni**
- 21. 11. 2015: **Ples grajske nostalgije**
- 19. 12. 2015: **Božični ples**

Izmed navedenih programskih enot tradicionalnih dogodkov bomo, če tega ne bo preprečila višja sila, pripravili vse programske enote.

2.2.6. Film

Projekt **Film pod zvezdami**, ki ga pripravljamo v sodelovanju z javnim zavodom Kinodvor in Mestno občino Ljubljana, bo potekal med 2. 7. in 25. 7. 2015. Predvideli smo 24 filmskih projekcij, ki bodo v tem obdobju na sporedu vsak dan ob 21.30 uri na Grajskem dvorišču:

- 2. 7. 2015: Odprtje: **Sol zemlje** (Wim Wenders, Juliano Ribeiro Salgado, Francija, 2014, 110')
- 3. 7. 2015: Predpremier: **Daleč od ljudi** (David Oelhoffen, Francija, 2014, 110')
- 4. 7. 2015: **Medzvezdje** (Christopher Nolan, ZDA, 2014, 169')
- 5. 7. 2015: **Gemma Boveri** (Anne Fontaine, Francija, 2014, 99')

- 6. 7. 2015: **Leviatan** (Andrej Zvjagincev, Rusija, 2014, 141')
- 7. 7. 2015: **Birdman ali nepričakovana odlika nevednosti** (Alejandro G. Iñárritu, ZDA, 2014, 119')
- 8. 7. 2015: **Bacek Jon film** (Mark Burton, Richard Starzack, VB/Francija, 2015, 85')
- 9. 7. 2015: **Ritem norosti** (Damien Chazelle, ZDA, 2014, 107')
- 10. 7. 2015: **Višja sila** (Ruben Östlund, Švedska/Danska/Francija/Norveška, 2014, 118')
- 11. 7. 2015: **Pobesneli Max: Cesta besa (2D)** (George Miller, Avstralija/ZDA, 2015, 123')
- 12. 7. 2015: **Še vedno Alice** (Richard Glatzer, Wash Westmoreland, ZDA, 2014, 101')
- 13. 7. 2015: **Citizenfour** (Laura Poitras, ZDA, 2014, 114')
- 14. 7. 2015: **Zgodbe o konjih in ljudeh** (Benedikt Erlingsson, Islandija/Nemčija/Norveška, 2013, 81')
- 15. 7. 2015: Premiera: **45 let** (Andrew Haigh, VB, 2015, 93')
- 16. 7. 2015: **Igra imitacije** (Morten Tyldum, VB/ZDA, 2014, 114')
- 17. 7. 2015: **Ni je več** (David Fincher, ZDA, 2014, 149')
- 18. 7. 2015: **Ex_Machina** (Alex Garland, VB, 2015, 110')
- 19. 7. 2015: **Teorija vsega** (James Marsh, VB, 2014, 123')
- 20. 7. 2015: **Cena slave** (Francija/Belgija/Švica, 2014, 114')
- 21. 7. 2015: **G. Turner** (Mike Leigh, VB, 2014, 150')
- 22. 7. 2015: **Poštarijeve bele noči** (Andrej Končalovski, Rusija, 2014, 101')
- 23. 7. 2015: **Foxcatcher: Boj z norostjo** (Bennett Miller, ZDA, 2014, 134')
- 24. 7. 2015: **Takšna pač je** (Peter Bogdanovich, ZDA, 2014, 93')
- 25. 7. 2015: Vikendova predpremiera: **Amy** (Asif Kapadia, VB, 2015, 127')

Izmed navedenih programskih vsebin filmskega programa bomo, če tega ne bo preprečila višja sila, realizirali vse programske enote.

2.2.7. Muzejsko-razstavni program

Slovenska zgodovina, Virtualni grad, Lutkovni muzej, Kaznilnica, iLjubljana in Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu so stalne postavitve na Ljubljanskem gradu, ki bodo tudi v prihodnje na voljo vsem grajskim obiskovalcem.

Drugi muzejsko-razstavni projekti:

Avdiovođenje – v sredini julija bomo predvidoma vzpostavili sistem avdiovođenja po Ljubljanskem gradu v osmih jezikih: slovenščini, angleščini, nemščini, italijanščini, francoščini, španščini, ruščini in hrvaščini.

2.3. Opredelitev nerealiziranih programskih enot v obdobju od 1. 1. 2015 do 30. 6. 2015

GLASBENI PROGRAM: Ni bilo nerealiziranih programskih enot.

LIKOVNO-GALERIJSKI PROGRAM: Ni bilo nerealiziranih programskih enot.

UPRIZORITVENI PROGRAM: Vsi projekti v sklopu uprizoritvenega programa so predvideni za drugo polovico leta.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM: Ni bilo nerealiziranih programskih enot.

FILM: Projekt Film pod zvezdami poteka v drugi polovici leta.

TRADICIONALNI DOGODKI: Ni bilo nerealiziranih programskih enot.

MUZEJSKO-RAZSTAVNI PROGRAM: Stalnih postavitvev ne obravnavamo kot posamezne programske enote.

2.3.1. Program javnega zavoda po programskih enotah

2.3.2. Število programskih enot potrjenega programa dela

Glasbeni program: 18

Likovno-galerijski program: 12

Uprizoritveni program: 8

Izobraževalni program: 42

Tradicionalni dogodki: 76

Film: 24

Muzejsko-razstavni program: Stalne postavitve so na voljo vsak dan in jih ne obravnavamo kot programske enote.

2.3.3. Število realiziranih programskih enot v obdobju od 1. 1. 2015 do 30. 6. 2015

Glasbeni program: 8

Likovno-galerijski program: 7

Uprizoritveni program: 0

Izobraževalni program: 19

Tradicionalni dogodki: 31

Film: 0

Muzejsko-razstavni program: Stalnih postavitvev ne obravnavamo kot programske enote.

2.3.4. Število načrtovanih programskih enot v obdobju od 1. 7. 2015 do 31. 12. 2015

Glasbeni program: 11

Likovno-galerijski program: 5

Uprizoritveni program: 8

Izobraževalni program: 23

Tradicionalni dogodki: 46

Film: 24

Muzejsko-razstavni program: Stalne postavitve so na voljo vsak dan in jih ne obravnavamo kot posamezne dogodke.

2.3.5. Število obiskovalcev, medijskih objav in oglaševanje programskih vsebin

V obravnavanem obdobju januar – junij 2015 so števci prehodov zabeležili **487.437** obiskovalcev. V enakem obdobju lani je bilo število obiskovalcev **443.987**.

Medijskih objav za Ljubljanski grad je bilo v obravnavanem obdobju 1448; od tega 856 člankov na temo splošnega značaja in 592 člankov, vezanih na programske vsebine. V enakem obdobju v letu 2014 je bilo 927 medijskih objav splošnega značaja in 590 objav, vezanih na programske vsebine.

V tem obdobju je bil celoten program dogodkov mesečno objavljen na zunanjih plakatnih površinah v Ljubljani, izdane so bile mesečne zloženke ter zloženke posameznih ciklov. Oglaševanje je potekalo tudi znotraj vozil Ljubljanskega potniškega prometa, katerega prednost je predvsem dolga časovna izpostavljenost potnika oglasu.

Posamezne dogodke se je izpostavljalo v tiskanih medijih glede na primerno tematiko (v časopisih Delu in Dnevniku, v revijah Jana, Lady, Obrazi, Stop, Ciciban, Cicizabavnik, Gea, History Illustrated, reviji Kje se pleše ter tedniku Mladina). Prav tako se je obveščalo javnost preko radijskih programov (radio Center, Radio 1, Val 202). Za zagotavljanje načina informiranja se je uporabljalo družbena omrežja Facebook in Twitter.

2.4. Javni prevoz potnikov po tirni vzpenjači

Tirna vzpenjača na Ljubljanski grad je začela obratovati konec leta 2006 in je do konca junija 2015 prepeljala 2.217.309 potnikov (toliko je bilo prodanih vozovnic).

V opazovanem obdobju 1–6/2015 smo realizirali 274.624,75 EUR čistih prihodkov od prodaje vozovnic, kar predstavlja 45,74 % letnega načrta.

Realizacija števila prodanih vozovnic je 134.615, kar predstavlja 13,93 % več kot v enakem obdobju lani in 44,87 % celotnega načrta za leto 2015.

Poslovni izid ob upoštevanju spremenjenih izhodišč (upoštevana nova metodologija določanja stroškov uprave, ki nastajajo pri poslovanju tirne vzpenjače) je glede na enako obdobje lani negativen, glede prihodkov pa za 15,16 % boljši. Odobrena dotacija MOL za investicijsko vzdrževanje v opazovanem obdobju ni porabljena.

Podrobnejši prikaz je v spodnji razpredelnici.

Tabela št. 2: Poslovni izid tirne vzpenjače za obdobje januar–junij 2015 v primerjavi s preteklimi obdobji (v EUR)

	REALIZACIJA	REALIZACIJA	REALIZACIJA	REALIZACIJA	NAČRT	REALIZACIJA	lx	lx
	2012	2013	2014	1-6/2014	2015	1-6/2015	Real 1-6 2015	Real 1-6 2015
							Real 1-6 2014	Načrt 2015
Št. potnikov	262.326	273.669	292.000	118.152	300.000	134.615	113,93%	44,87%
Čisti prihodek od prodaje	532.553,25	590.912,37	584.000,00	238.303,51	600.000,00	274.426,75	115,16%	45,74%
Dotacije (neto)	46.082,95	55.300,00	55.300,00	0,00	55.300,00	0,00		
Finančni in drugi prihodki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
PRIHODKI SKUPAJ	578.636,20	646.212,37	639.300,00	238.303,51	655.300,00	274.426,75	115,16%	41,88%
Plače in prispevki	223.853,56	274.285,00	250.000,00	121.231,86	255.000,00	111.907,53	92,31%	43,89%
Stroški uprave	50.642,60	52.000,00	52.000,00	26.000,00	65.000,00	97.110,80	373,50%	149,40%
Obratovanje in tekoče vzd.	254.321,64	165.717,49	230.000,00	65.789,57	230.000,00	76.004,56	115,53%	33,05%
Investicijsko vzdrževanje	38.537,49	65.000,00	75.000,00	662,80	75.000,00	0,00		
Finančni in drugi odhodki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Amortizacija	14.934,94	35.000,00	35.000,00	17.500,00	35.000,00	17.500,00	100,00%	50,00%
ODHODKI SKUPAJ	582.290,23	592.002,49	642.000,00	231.184,23	660.000,00	302.522,89	130,86%	45,84%
Poslovni izid	-3.654,03	54.209,88	-2.700,00	7.119,28	-4.700,00	-28.096,14		

3. PROGRAM IZVAJANJA TRŽNE DEJAVNOSTI

3.1. Turistična dejavnost

Dejavnosti na področju turizma so bile usmerjene v povečanje prodaje vstopnic, predvsem tistih z višjo dodano vrednostjo, in v prodajno izobraževanje zaposlenih. Obenem smo v prvem delu leta uvedli nov spremljevalni turistični produkt ob razstavi *Barbarstvo muk*. Preplet razstave, vodenih ogledov in predavanj je zagotovo eden izmed uspehov Ljubljanskega gradu. Sicer pa je bilo prvo polletje uspešno tudi zaradi ostalih novosti, ki bistveno izboljšujejo položaj Ljubljanskega gradu: nove stalne razstave lutk v Lutkovnem muzeju na Ljubljanskem gradu in grajske trgovine Doživetja za domov. Da bi vse svoje produkte dobro predstavili javnosti, smo aktivno osebno komunicirali s slovenskimi in tujimi turističnimi agencijami ter organizatorji potovanj in šolami ter društvi upokojencev. Nov produkt *Barbarstvo muk* je bil predstavljen na kongresni borzi Conventa. Oglaševali smo tudi na zunanjih plakatih, v revijalnem tisku, dnevnem časopisju in na avtobusih LPP.

Tudi lanske uspešnici *Časovni stroj* smo posvečali veliko pozornosti. Oglaševali smo v katalogih križark, ki plujejo v Koper, na zunanosti avtobusu v Ljubljani, v katalogu združenj organizatorjev potovanj ABTA in ASTA, v publikaciji Wizz Aira ter v turističnem katalogu In your pocket in produkt predstavljali turističnim agencijam.

Nadaljevali smo s sezonsko akcijo oglaševanja Ljubljanskega gradu kot turistične destinacije, ki temelji na sloganu: Ljubljanski grad – z gradu vidiš vse, in sicer na zunanjih oglasnih površinah, Aerodromu Ljubljana, spletu ter družabnih omrežjih, in sicer na digitalnih oglaševalskih platformah Google Adwords ter Facebook.

Pripravili smo novo turistično zloženko, ki je dobila novo podobo, in sicer z namenom še boljšega obveščanja ter pridobivanja potencialnih obiskovalcev. V ta namen je bila po Ljubljani in vseh turističnih krajih po Sloveniji izvedena večja distribucijska akcija pred začetkom sezone. V sezoni poteka distribucija na tedenski ravni.

Ponosni smo na novo spletno stran, ki je poleg atraktivne in dinamične vizualne podobe prilagojena tudi uporabnikom pametnih telefonov ter tablic. Redno komuniciramo prek Facebook strani Ljubljana Castle.

Z namenom povečevanja števila agencijskih gostov in posameznikov iz tujine smo bili v sodelovanju s Turizmom Ljubljana navzoči na petih mednarodnih turističnih sejmih ter delavnicah v Utrechtu, Helsinkih, Beogradu, Berlinu in Frankfurtu (IMEX) ter na delavnicah na Dunaju, v Stockholmu in Londonu, kjer smo aktivno predstavili Ljubljanski grad, ter s samostojno predstavitvijo na Slovenski turistični borzi (SIW 2015), ki je letos potekala v Ljubljani in se je zaključila z inovativnim sprejemom za vabljen kupce na Ljubljanskem gradu, kar je bila odlična priložnost za utrjevanje obstoječih ter vzpostavljanje novih poslovnih povezav.

3.2. Oddajanje dvoran in drugih nepremičnin

V prvih šestih mesecih letošnjega leta smo izvedli 57 komercialnih najemov, kar je za 21,28 % več kot v enakem obdobju lani, in 13 nekomercialnih najemov. Dober trend izkazujejo tudi rezervacije za drugo polovico letošnjega leta. Zadovoljni smo z dejstvom, da vse več najemnikov prostorov prihaja iz tujine.

Udeležili smo se kongresne borze Conventa, ki je vodilni poslovni dogodek v okviru jugovzhodne Evrope in temelji na preprostem konceptu, da je osebno trženje učinkovit način za predstavljanje te ponudbe. Imeli smo veliko kontaktov s tujimi organizatorji dogodkov. Na Slovenski turistični borzi (SIW) smo poleg turistične ponudbe Ljubljanskega gradu uspešno predstavili tudi možnosti najema grajskih prostorov in pridobili veliko kontaktov. V organizaciji SPIRIT-a smo se udeležili tudi »workshopa« v Stockholmu, kjer sta bili prvič združeni kongresna in turistična dejavnost, kar se je izkazalo za zelo učinkovito.

Pozitiven vtis pri organizatorjih smo dosegli z izvedbo dogodkov na najvišji možni ravni z lastno tehnično dovršeno opremo in s poudarkom na individualnem pristopu k vsaki stranki. Prav tako smo v tem času ciljno obveščali potencialne najemnike prostorov za najem edinstvenih prostorov, ki jih za organizacijo dogodkov ponuja Ljubljanski grad, in o novih prostorih, ki so bili dokončani lani, ter o prostorih, ki bodo novost letos. Za Hribarjevo dvorano, ki bo za uporabo na voljo konec julija, imamo že nekaj povpraševanja.

Tudi v tem obdobju smo krepili sodelovanje s stacionarnimi najemniki prostorov na Ljubljanskem gradu, in sicer z namenom povezovanja dejavnosti ter skupnega nastopanja na trgu.

Na začetku leta 2015 je na področju izvedb sklenitev zakonskih zvez prišlo do velike spremembe, saj je od sredine meseca marca Ljubljanski grad postal izredna lokacija za poroke – ne več redna, kot je bil do takrat. Statusa (redna in izredna lokacija) se izključujeta, zato je porok danes manj, še vedno pa velja, da je grad lokacija, kjer se med izrednimi lokacijami v Ljubljani izvede največ sklenitev zakonskih zvez. V prvi polovici leta 2015 smo tako imeli 98 sklenitev zakonskih zvez.

Ljubljanski grad je ena najlepših poročnih destinacij v Sloveniji. Zato se za sklenitev zakonskih zvez odločajo tudi pari iz drugih držav. V tem letu jih je bilo največ iz Nemčije, Španije, Hrvaške in celo Kitajske.

Po uspešno izvedenem Poročnem sejmu v lanskem letu smo se s Poročnim kotičkom tudi letos dogovorili za sodelovanje. Sklenitve zakonskih zvez smo oglaševali v njihovi majski številki in z njimi pripravili osnutke oglaševanja za njihovo decembrsko številko. Pripravlja se že koncept letošnjega Poročnega sejma, ki bo v prvem tednu decembra.

Oglaševanje sklenitve zakonskih zvez na Ljubljanskem gradu predstavljamo na portalih www.zaobljuba.si in www.porocnikoticek.si ter na načrtovalniku porok Ta Veseli Dan.

3.3. Grajska trgovina

Konec aprila je odprla vrata nova trgovina s spominki, poimenovana Doživetja za domov. Koncept trgovine je bil zastavljen v želji oblikovati darila, ki so vezana na grajska doživetja in izkušnje, na primer *Časovni stroj*, na menjajoče tematske dogodke, dogodke po meri ... Obiskovalcem gradu želimo ponuditi darilo, ki bo več kot le spomin, ki bo uporabno, praktično, estetsko in unikatno. Želimo, da gostje svojim domačim prenesejo zgodbo z Ljubljanskega gradu, da prinašajo prijetne vsebinske asociacije in v domačih spodbudijo željo po obisku ter da darila ne zavržejo, temveč ga imajo daljši čas in ga tudi uporabljajo. Ponudba daril je vsaj v dveh cenovnih razredih, nižjem in višjem. Posebna pozornost je namenjena otrokom, ki pridejo v spremstvu staršev, ali otrokom, ki pridejo v organizirani skupini.

Oblikovno in vsebinsko so bile zastavljene 4 zgodbe: *Cesarjeva nova oblačila*, *Lepa v vsakem stoletju*, *Grajske dobrote* in *Grajske dogodivščine*. Po dveh mesecih obratovanja smo zadovoljni z rezultati, saj promet vsak mesec narašča. Prodajni asortima pa sproti dopolnjujem in prilagajamo povpraševanju ter trendom.

4. OBRATOVANJE IN TEKOČE VZDRŽEVANJE

Obratovanje in tekoče vzdrževanje zajema področje celovitega zagotavljanja razpoložljivosti Ljubljanskega gradu. Glede na finančni načrt 2015 so materialni stroški tehničnega področja na letnem nivoju opredeljeni v višini 1.017.000 EUR, od tega neposredni stroški obratovanja in tekočega vzdrževanja v višini 881.000 EUR. V prvem polletju 2015 je realizacija stroškov v višini 440.450 EUR, kar pomeni 50 % razpoložljivih sredstev.

Resnejši odmik od načrtovanega – poraba z indeksom 66 na polletni ravni – se pojavlja pri tekočem vzdrževanju, predvsem zaradi prenosa vseh oblik vzdrževanja na stroškovno mesto 33. Tudi v prihodnje so napovedi za porabo s podobnim trendom rasti, ker smo pred kratkim odprli nove prostore (Muzej lutk, Podporni program, Grajsko gledališče).

Prikaz stroškov obratovanja in tekočega vzdrževanja ter primerjave s preteklimi obdobji so v spodnji preglednici.

Tabela št. 1: Stroški obratovanja in tekočega vzdrževanja za obdobje januar do junij 2015 v primerjavi s preteklimi obdobji (v EUR)

TEHNIČNO PODROČJE - Poslovno poročilo 1-6/2015

STM	Naziv	Načrt 2015	Realizacija 1-6/2013	Realizacija 1-6/2014	Realizacija 1-6/2015	Ix Real 1-6 Načrt 2015	Ix Real 1-6/2015 Real 1-6/2014
3	TEHNIČNO PODROČJE	1.017.000	478.090	428.368	464.991	45,72%	108,55%
30	Splošno	3.000	7.217	1.636	1.600	53,32%	97,80%
31	Tehnična podpora	27.000	16.449	10.227	19.621	72,67%	191,86%
32	Obratovalni stroški	641.000	321.138	272.978	281.143	43,86%	102,99%
33	Tekoče vzdrževanje	240.000	82.560	116.439	159.307	66,38%	136,82%
34	Investicijsko vzdrževanje	65.000	21.126	27.089	3.320	5,11%	12,26%
37	Oprema - OS	40.000	29.600	0	0	0,00%	0,00%
39	Intervencije	1.000	0	0	0	0,00%	0,00%

Brez upoštevanja investicijskih transferov in stroškov dela (plača + prispevki)

5. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME

5.1. Investicije

Javni zavod Ljubljanski grad načrtuje, koordinira in nadzoruje vlaganja v dokončanje obnove Ljubljanskem gradu. Glede na politiko izvrševanja proračuna in dinamiko izvajanja investicijskih del, v celoti nima vpliva na koriščenje sredstev oz. realizacijo začrtanega programa.

V 1. polletju leta 2015 smo aktivirali investicijo »Ljubljanski grad – Muzej in prezentacija lutk« v vrednosti 2.928.000 EUR ter investicijo v izgradnjo trgovine v vrednosti 100.000 EUR. Zaključujeta se investiciji v izvedbo II. faze obnove Hribarjeve dvorane v višini 400.000 EUR in delne energetske sanacije v višini 100.000 EUR. Ostale investicije v skupni vrednosti 1.030.000 EUR bodo dokončane do konca leta 2015.

5.2. Investicijsko vzdrževanje

Investicijsko vzdrževanje obsega samo tiste aktivnosti, ki podaljšujejo življenjsko dobo poverjenih objektov. Ostale dejavnosti so pokrite iz naslova investicij ali z zagotavljanjem razpoložljivosti, ki ga v obliki tekočega vzdrževanja pokrivamo iz materialnih stroškov.

Štiri bistvena dela iz naslova investicijskega vzdrževanja, ki so predvidena v Poslovnem načrtu za leto 2015 v vrednosti 120.000 EUR, še niso realizirana.

5.3. Nakup opreme

Nakup opreme je bil v manjšem delu nadomeščanja iztrošene in amortizirane opreme realiziran, vendar se strošek ne pojavlja na stroškovnih mestih Tehničnega področja, ampak je evidentiran kot osnovno sredstvo.

6. ANALIZA KADROVANJA

PRILOGA 2 (UREDBA)						
VIR FINANCIRANJA		Število zaposlenih po kadrovskem načrtu	Število zaposlenih na 01.04.2015	Število zaposlenih na 01.07.2015	Število zaposlenih na 01.10.2015	Število zaposlenih na 01.01.2016
1.	Državni proračun					
2.	Proračun občine	20	15	20	20	19,84
3.	ZZZS in ZPIZ					
4.	Sredstva EU, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna					
5.	Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	17	17	17	17	17,16
6.	Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV prispevek, ...)					
7.	Nejavna sredstva za opravljanje javne službe					
8.	Sredstva za financiranje javnih del	6	4	6	6	6
9.	Namenska sredstva iz katerih se v celoti zagotavlja financiranje stroškov dela zaposlenih					
10.	Sredstva za zaposlene na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30.1 in 10.2.2014					
	SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH (od točke 1 do točke 10)	43	36	43	43	43
	SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH (pod točkami 1,2,3 in 6)	20	15	20	20	19,84
	SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH (pod točkami 4,5,7,8, 9 in 10)	23	21	23	23	23,16

Obrazložitev:

Ob pripravi kadrovskega načrta za leto 2016 so bila upoštevana izhodišča MOL, z dne 7. 4. 2015, številni 110-75/2015-2, in izhodišča Oddelka za kulturo.

Število zaposlenih v obravnavanem obdobju se je kot posledica izvajanja novega programa – Muzej lutk – povečalo s 33 na 37 zaposlenih. Realizirali smo 4 nove zaposlitve na podlagi 6. člena Pogodbe št. 3340-14-119001 in 2. člena Dodatka števil. 1 k tej pogodbi, sklenjeni med Ministrstvom za kulturo RS in Mestno občino Ljubljana, na projektu »Ljubljanski grad – Muzej in prezentacija lutk«, ki je prejemnika sredstev (MOL) zavezala k realizaciji 6 novih delovnih mest. Skladno z usmeritvami ustanovitelja in na podlagi predhodnega soglasja je Ljubljanski grad realiziral 4 zaposlitve, za polni delovni čas, za obdobje 5 let.

Zaposlitve so bile realizirane na naslednjih delovnih mestih:

- koordinator in organizator kulturnega programa – 1 delovno mesto,
- strokovni sodelavec – 1 delovno mesto,
- samostojni strokovni sodelavec – vodnik – 2 delovni mesti.

V obravnavanem obdobju se je 1 delavec upokojil in zato smo izvedli eno premestitev ter eno nadomestno zaposlitev.

Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih

Velik del programa izobraževanj za leto 2015 je bil izveden že v prvi polovici leta, saj je zaradi sezonske narave dela Gradu, to najprimernejše obdobje za izvedbo izobraževanj in usposabljanj zaposlenih. Kadre smo napotili na posamezna strokovna izobraževanja s področja dela, ki ga opravljajo, na strokovne konference in na vsebinsko specializirana izobraževanja. Za zaposlene smo organizirali začetni tečaj italijanskega jezika, interaktivno glasbeno delavnico, izvedli izobraževalne delavnice Komunikacija v turizmu za zaposlene na vstopnih točkah Gradu, se udeležili usposabljanja MOL za spodbujanje enakosti in preprečevanja diskriminacije invalidov z naslovom *Zmoremo* ter se pridružili usposabljanju društva Legebitra za pridobitev certifikata »LGBT prijazno«. Zaposlene smo napotili na sejem lučne in svetlobne tehnike *Prolight & Sound* v Frankfurtu, *Davčno konferenco*, *SOF*, *Dneve delovnega prava*, skupščino Združenja žičničarjev Slovenije, usposabljanje za nudenje prve pomoči in na druga krajša usposabljanja.

Vključitev v politiko ukrepov zaposlovanja

Na začetku leta smo se z namenom sodelovanja pri ukrepih za spodbujanje delovne in socialne vključenosti ranljivih skupin brezposelnih oseb vključili v izvajanje programov javnih del ter zaposlili šest oseb. Kandidate smo zaposlili v program Pomoč v muzejih, galerijah in arhivih z zahtevnostjo del IV. ter V. stopnje.

Raven financiranja zaposlenih prek programov javnih del s strani Zavoda RS za zaposlovanje je na ravni 75 %. Programi javnih del se zaključijo 31. 12. 2015.

7. REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA V OBDOBJU OD 01. 01. 2015 DO 30. 06. 2015

7.1. Obrazložitev izkaza prihodkov in odhodkov

Realizacija prihodkov in odhodkov Javnega zavoda Ljubljanski grad za obdobje od 1.1.2015 do 30.6.2015 je pripravljena na osnovi poslovanja zavoda v tem obdobju primerjano s sprejetim finančnim načrtom za leto 2015 ter preteklim letom v enakem obdobju.

Celotni prihodki znašajo 1.389.695 EUR.

Celotni odhodki znašajo 1.524.251 EUR.

Presežek odhodkov nad prihodki znaša 134.556 EUR.

Polletni rezultat izkazuje presežek odhodkov nad prihodki v višini 134.556 EUR, kar je za 81.3891 EUR oziroma 39 odstotkov slabše kot v lanskem letu v istem obdobju, plan ob koncu poslovnega leta 2015 pa predvideva pozitivno ničlo oziroma minimalni dobiček v višini 412 EUR.

V nadaljevanju podajamo pojasnila glede prihodkov in odhodkov, pojasnila za pomembne postavke oziroma za postavke, ki odstopajo glede na primerjalni indeks za obdobje poročanja.

7.1.1. Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v obdobju od 1.1.2015 do 30.6.2015

Javni zavod Ljubljanski grad je v prvi polovici leta realiziral za **1.389.695 EUR prihodkov**, kar predstavlja 5 odstotkov več kot v enakem obdobju lani in 41 odstotkov vseh načrtovanih prihodkov za leto 2015. Celotni prihodki so sestavljeni iz prihodkov za izvajanje javne službe in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Prihodki za izvajanje javne službe so znašali 1.185.407 EUR in predstavljajo 85,30 odstotkov celotnih prihodkov. Prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu so znašali 204.288 EUR in predstavljajo 14,70 odstotkov celotnih prihodkov.

Prihodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- prihodkov in sredstev javnih financ: 473.739 EUR (39,96 % prihodkov za izvajanje javne službe);
- drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe: 711.668 EUR (60,04 % prihodkov za izvajanje javne službe).

V obdobju januar – junij 2015 je Javni zavod v okviru osnovnega financiranja s strani Mestne občine Ljubljana prejel sredstva v znesku 449.289 EUR, kar je za 4 odstotke manj kot lansko leto v enakem obdobju in 41 odstotkov vseh planiranih sredstev iz tega naslova. To je predvsem posledica začasnega financiranja v prvem kvartalu leta, saj se je letos proračun MOL sprejemal šele konec marca za dve leti. Sredstva so zajemala financiranje stroškov dela za 16 zaposlenih v zavodu od sredine maja pa še za štiri novo zaposlene (Lutkovni muzej),

skupno v višini 186.956 EUR. Primerjano z lani kaže na povečanje za 6 odstotkov, kar je posledica dodelitve več sredstev za plače za štiri novo zaposlene in v skladu s planiranim po sprejetju odločbe o financiranju za leto 2015, dejansko pa se s prejetimi sredstvi pokrije 92,45 odstotkov stroškov dela, ki jih financira MOL. Prejeta sredstva iz proračuna MOL so zajemala tudi del materialnih stroškov delovanja zavoda v višini 203.333 EUR (32,48 odstotno pokritje splošnih stroškov delovanja) in del programskih stroškov v višini 59.000 EUR (21,26 odstotno pokritje programskih stroškov). Sredstev za investicijsko vzdrževanje tirne vzpenjače s strani ustanoviteljice še nismo prejeli, saj je predhodno potrebno podpisati še pogodbo, medtem ko so sredstva v proračunu zagotovljena v višini 60.000 EUR in jih bo Javni zavod začel črpati takoj, ko bo prejel pogodbo.

Prihodki iz sredstev državnega proračuna so znašali 24.450 EUR. Gre za sredstva, ki jih je Ljubljanski grad prejel od Zavoda za zaposlovanje za javna dela in so v skladu z načrtovanimi in malenkost višji od lanskoletnih.

Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe v znesku 711.668 EUR so bili nekoliko nižji od načrtovanih in za 12 odstotkov višji od lanskih zaradi povečanja števila prodanih kart v letošnjem letu glede na leto prej (leto 2014: 147.589 prodanih vstopnic, leto 2015: 165.204 prodanih vstopnic) in dviga cen vstopnic. Glede na planirano ti prihodki predstavljajo 9% manj prihodkov, kar je posledica mrtve sezone v prvem kvartalu in dejstva, da se prireditve Film pod zvezdami odvija v mesecu juliju. Glavnino teh prihodkov v znesku 678.589 EUR predstavljajo vstopnine za Virtualni grad, Razgledni stolp, stalni razstavi Slovenska zgodovina in Lutkovni muzej, ostalečasne razstave (Barbarstvo muk, Podvodni svet), vodene ogled, vožnjo s tirno vzpenjačo, prireditve, delavnice in drugi kulturno-izobraževalni program. V primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu so prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe višji za 25% zaradi večjega števila prodanih vstopnic in rahlega dviga cen na račun nove stalne postavitve Muzeja lutk na Ljubljanskem gradu.

Med druge prihodke za izvajanje dejavnosti javne službe sodijo tudi sredstva, prejeta iz naslova donacij v višini 25.000 EUR (donacija s strani JP Ljubljanska parkirišča in tržnice, d. o. o. za izvedbo razstave novoveških mučilnih naprav, orodij in pripomočkov v okviru razstave Barbarstvo muk), zavarovalne odškodnine v znesku 7.957 EUR in prihodki od prejetih obresti v višini 122 EUR.

Poleg prihodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi **prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu**. Javni zavod Ljubljanski grad je v prvi polovici leta 2015 iz naslova tržne dejavnosti ustvarili 204.288 EUR prihodkov, kar je za sedem odstotkov manj kot smo načrtovali in štiri odstotke več kot v lanskem letu v istem obdobju. K tem prihodkom sodijo prihodki od komercialnih najemov dvoran in za najem opreme, mesečnih najemnin stalnih

najemnikov,¹ prefakturirani prihodki,² prihodki od prodaje izdelkov, drugi prihodki³ in sredstva, ki smo jih prejeli od sponzorjev. Prilive iz naslova sponzorskih sredstev smo prejeli s strani JP Energetika Ljubljana v mesecu maju v višini 79.300 EUR in s strani JP VO – KA, d. o. o. v mesecu juniju v višini 42.700 EUR za izvajanje programskih vsebin v obdobju od 1.6. do 31.12.2105. Med prihodke se bodo ta sredstva v neto vrednosti pripoznala konec leta, ko se bodo programske vsebine zaključile in bo Javni zavod izdal račun v skladu s pogodbo o sponzoriranju. Prihodki za uporabo dvoran v komercialne namene so na nivoju planiranih, medtem, ko so se prihodki v primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu povišali za 29%. To je pripisati dejstvu, da se povečuje število dogodkov, ki jih organizirajo agencije iz tujine, kot tudi opaženemu trendu povečanega povpraševanja v zadnjih dveh letih. Prihodki za uporabo opreme pri najemu so nižji od planiranih in prihodkov v enakem obdobju v lanskem letu, zaradi dejstva, da so v porastu nezahtevnejši in enostavni dogodki, ki ne zahtevajo veliko tehnične opreme oziroma dejstva, da so imeli organizatorji največkrat svojo lastno opremo. Prefakturirani prihodki (poroke) so za 23% nižji od prihodkov v enakem obdobju lanskega leta in 60% višji od planiranih. To gre pripisati dejstvu, da z marcem letošnjega leta Ljubljanski grad ni več uradna lokacija za sklepanje zakonske zveze, zato so prihodki v letošnjem letu toliko nižji od lanskih. Dejanski prihodki so toliko višji od planiranih zaradi rezerve v načrtovanju le-teh, saj nismo vedeli kaj pričakovati, glede na to, da je bil Ljubljanski grad poznan kot brezplačna lokacija za sklenitev zakonske zveze. Očitno je prevladalo dejstvo in naš trud v smeri, da lahko parom zagotovimo nepozabno poroko na ekskluzivni lokaciji.

7.1.2. Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v obdobju od 1.1.2015 do 30.6.2015

Celotni odhodki so v obdobju januar do junij 2015 znašali **1.524.251 EUR**, kar je za 11 odstotkov več kot v preteklem letu in 5 odstotkov manj kot planirano. Celotni odhodki so sestavljeni iz odhodkov za izvajanje javne službe in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Odhodki za izvajanje javne službe znašajo 1.300.186 EUR in predstavljajo 85,30

¹Mesečni najemniki so: Grajska ploščad d.o.o. (Gostilna na gradu – najemnina: 283,73 eur; stroški obratovanja: 1.719,82 eur), BID d.o.o. (Strelec – najemnina: 2.508,00 eur; stroški obratovanja april-oktober: 2.407,34 eur in november-marec: 1.662,30 eur, Kavarna – najemnina april-september: 3.480,00 eur, najemnina oktober-marec 2.325,00 eur; stroški obratovanja april-september: 1.449,28 eur, stroški obratovanja oktober-marec: 871,78 eur), Skalna dvorana – najemnina: 1.140,06 eur; stroški obratovanja: 1.362,06 eur), Zavod Mini teater (najemnina: 95,98 eur) Center rokodelstva (Trgovina Rustika – najemnina: 326,32), RS Ministrstvo za javno upravo (poročne dvorane najemnina: 1.260,39 eur – do 19.3.2015, nato prekinitev pogodbe).

² Med prefakturirane prihodke sodijo prefakturirani stroški, ki nastanejo pri najemu dvoran, prireditvah ter porokah. Mednje sodijo stroški varovanja, čiščenja, hostes ter prefakturirani obratovalni stroški (elektrika, voda, ogrevanje in odvoz smeti).

³ Med druge prihodke sodijo prihodki za provizijo od prodaje spominskih kovancev in vstopnic, najemnine za bazno postajo, prihodki panoramskega daljnogleda, prihodki drugih storitev (dežurstvo in pomoč tehnične službe na prireditvah in oglaševanje) ter drugi prihodki (izvršbe, opomini, vračila ipd.)

odstotkov celotnih odhodkov. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 224.065 EUR in predstavljajo 14,70 odstotkov celotnih odhodkov.

Odhodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- plač in prispevkov delodajalca in drugih izdatkov zaposlenim: 396.625 EUR (28,42 %);
- izdatkov za blago in storitve za izvajanje javne službe: 903.561 EUR (71,98 %).

V prvih šestih mesecih je strošek dela za šestnajst zaposlenih in štirih novo zaposlenih od sredine meseca maja, ki jih po pogodbi financira ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana, znašal 202.231 EUR, kar je za 3 odstotke manj, kot smo načrtovali, in za 15.275 EUR več od prejetih sredstev. V Finančnem načrtu za leto 2015 so bila sredstva za nove zaposlitve planirane že za mesec april. Stroški za zaposlene, ki so financirani iz drugih virov, so v prvem polletju znašali 194.394 EUR in niso presegli načrtovanih.

Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe so v obdobju januar do junij 2015 znašali 903.561 EUR in znotraj odhodkov predstavljajo največji del. Sem spadajo splošni stroški delovanja, ki znašajo 626.102 EUR, kar je za 6 odstotkov manj, kot smo načrtovali in 11 odstotkov več kot v lanskem primerjanem obdobju. Med splošne stroške delovanja spadajo stroški za energijo, vodo, komunalne storitve in telekomunikacije, za pisarniški in splošni material in storitve, stroški za posebni material in storitve, za tekoče in investicijsko vzdrževanje, najemnine, prevozni stroški in storitve ter drugi operativni odhodki. Povečanje stroškov v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta gre pripisati dejstvu, da smo v tem letu odprli nove prostore (Lutkovni muzej, Podporni program, Grajsko gledališče). Prav tako smo se s 01.01.2015 odcepili od centra za informatiko Mestne občine Ljubljana in prešli na lastno telekomunikacijo. Programski materialni stroški so v obdobju januar do junij 2015 znašali 277.459 EUR in niso presegali načrtovanih, vendar so bili za 23 odstotkov višji kot leto poprej. Največji del stroškov predstavljajo stroški za izvajanje programa v višini 93.800 EUR, stroški za študentsko delo v višini 68.235 EUR, stroški za oglaševanje in tisk 64.708 EUR, stroški za dodatno čiščenje v višini 11.088 EUR, stroški za provizije od prodanih vstopnic v višini 8.669 EUR, stroški za oblikovanje, fotografiranje in snemanje 7.263 EUR, stroški za prevajanje in lektoriranje v višini 3.638 in stroški za avtorske honorarje v višini 2.903 EUR. Povečanje stroškov na tem področju za 23 % v primerjavi z istim obdobjem v letu 2014 gre pripisati predvsem izvedbi nekaterih finančno obsežnejših projektov na področju likovno-galerijskega programa ter povečanim izdatkom iz naslova študentskega dela, nastali na podlagi nove zakonodaje, ki je dodatno obremenila študentsko delo.

Poleg odhodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi **odhodke iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**. V prvi polovici letošnjega leta je iz tega naslova nastalo 224.065 EUR odhodkov, kar pomeni, da so bili v okviru načrtovanih in 10 % večji od lanskoletnih. To je predvsem posledica večjih splošnih stroškov delovanja javnega zavoda znotraj celotnih stroškov in ključa razdelitve stroškov glede na delež prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu glede na celotne prihodke.

7.2. Obrazložitev izkaza prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka od 1.1.2015 do 30.6.2015

7.2.1 Sredstva na računih

Celotni prihodki znašajo 1.578.428 EUR.

Celotni odhodki znašajo 1.696.425 EUR.

Presežek odhodkov nad prihodki znaša 117.998 EUR

Zadolževanje: 100.000 EUR

Zmanjšanje sredstev na računih: 17.998 EUR

Likvidnost Javnega zavoda LG je zelo pogojena s sezonskim vplivom, zato vsakodnevno spremljamo tekočo likvidnost in tedensko spremljamo odprte ter zapadle terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev. Zaradi slabe likvidnosti, ki je posledica mrtve sezone v mesecu januarju, februarju in pretežen del marca ter poznega podpisa pogodbe o financiranju s strani MOL za leto 2015, je Javni zavod v mesecu januarju pri Abanki najeli komercialni kratkoročni kredit v višini 100.000 EUR z datumom vračila 31.8.2015 in letno obrestno mero 4,7%. Meseci april maj in junij so bili z vidika pobranih vstopnin bistveno boljši kot v začetku leta kar pomeni izboljšanje stanja sredstev na računih. Sledijo meseci visoke sezone, tako da se iz naslova pobranih vsebin do konca leta pričakuje še dodatno izboljšanje stanja na računih. V jesenskih mesecih pričakujemo tudi večje prilive s strani ustanoviteljice MOL za dodeljena sredstva za investicije v višini 1.030.000.

7.2.2 Odprte terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev na dan 30.6.2015

Zavod izkazuje na dan 30.06.2015 zapadlih neplačanih obveznosti do dobaviteljev v znesku 6.806 EUR in zapadlih neplačanih terjatev do kupcev v znesku 45.756 EUR brez vključenih zneskov transferja in obveznosti za investicije. Celotne odprte postavke do dobaviteljev znašajo 130.590 EUR in do kupcev 82.591 EUR brez vključenih zneskov transferja in obveznosti za investicije.

Omeniti je potrebno da Javni zavod svoje obveznosti do dobaviteljev poravnava tekoče v zakonskih rokih, prav tako ima na drugi strani vzpostavljene dobre mehanizme za izterjavo, tako da do večjih zamud na strani terjatev do kupcev v splošnem ne prihaja. Obstajajo pa nekateri kupci, ki kljub redni izterjavi oziroma opominom ne poravnajo pravočasno svojih obveznosti.